

והא דפליגי בה רבה ורב יוסף, פשיטא ליה לרבי אלעזר.

ראויה ליקרב לגבוה, והותרה במליקה זו". ולכאורה, מדרשה זו אפשר ללמוד לטהר מליקה מטומאת נבלות רק במליקה כשרה, כלשון רש"י "הואיל ומתיר את האיסור", ומנין לנו שגם מליקה פסולה בקדשים, "פסולו בקודש", גם כן מטהרת מטומאת נבלות? ביארו התוס' [סח א ד"ה מלק], מפני שמליקה פסולה גם כן "מתירה את האיסור", הואיל שאם עלו לא ירדו, נמצא, שהמליקה התירה, על כל פנים, בדיעבד. ושוב אפשר למעטה מטריפה שאינה מתירה שום איסור אפילו לא היתר של בדיעבד. וכתבו התוס', דאם כן, לרבי יהודה הסובר דבנשחט בלילה [והוא הדין נמלק בלילה] וכן נמלק בדרום שאם עלו ירדו, אכן יטמאו טומאת נבלה בבית הבליעה. ומה שהמשנה אומרת: זה הכלל כל שפסולו בקודש אינו מטמא בבית הבליעה, הם דברי רבי שמעון בלבד, ורבי יהודה אינו סובר כן. על כן, מסיק הקרן אורה, שדין "טהרת מליקה מטומאת נבילות", תלויה בדין "אם עלו לא ירדו", ורק מליקה המתירה, על כל פנים בדיעבד אם עלו, מטהרת מטומאת נבילות. אם כן, הקשה הגרי"ז [זבחים סח ב] למה צריך רב יוסף להוכיח קושיתו משלש משניות, ולהוכיח שמפני שעולת העוף מטמאה בבית הבליעה, לכן נקראת "פסולו בקודש", ומכיון שנקראת פסולו בקודש מוכח שאם עלתה לא תרד. מה כל הטורח הזה, הלא ההוכחה היא פשוטה ביותר, כיון שאינה מטמאה בבית הבליעה, הא גופא ראינה שאם עלתה לא תרד, כנ"ל, כי אם היה דינה לירד, אינה מתירה כלום, ומטמאה בבית הבליעה?

האחרונה בלבד, משום שלא נאמר בה מפורש מי הם הפסולין בקודש שעליהם אמר רבי שמעון שאם עלו לא ירדו, ובהחלט יתכן שאין עולת העוף בכלל "פסולו בקודש", ודינה כנשחט בדרום, וכמאן דחנקינן דמי, לכן הביא את המשנה השניה ששם מוגדר [לגבי עופות] כל מי שאינו מטמא בגדים בבית הבליעה. ומי שאינו מטמא? לכן הביא משנה הראשונה שנאמר בה מפורש שגם עולת העוף שעשאה למטה אינה מטמאה בבית הבליעה. ביאור דין מליקה מטהרת מיד נבילה. כמבואר, עוף טהור שנתנבל מטמא בבית הבליעה. ואילו אם נמלק, מליקתו מטהרתו מטומאת נבלות. והנה, מליקה זו, אם תיעשה בחולין, ברור שהוא נבלה ואסור באכילה ומטמא בבית הבליעה. אלא, שבקדשים גזרה התורה שהמליקה כשחיטה, ואינו מטמא טומאת נבילות. [ורבי חייא במסכת יבמות לב ב סובר שהיתר אכילת מליקת חטאת העוף, הוא רק לכהנים, וזר האוכלה חייב מלקות על אכילת נבילה, והלכה כמותו. ראה רמב"ם פרק יא מהלכות מעשה הקרבנות הלכה ט', ועייין שם בשיעורי רבי שמואל]. ובברייתא [זבחים סט א] ילפינן לה, ממה שאמרה התורה [ויקרא יז] "נבילה וטריפה" ודרשינן: מה טריפה שאין מתרת את האיסור, אף כל שאין מתרת את האיסור, יצא מליקה שהיא לפנים הואיל והיא מתרת את האיסור. ופירש רש"י: מה טריפה, אין טריפות המאורע בה מתיר שום איסור שהיה בה בתחלה, אף נבילה, שאין נבילות המאורע בה מתיר את האיסור, יצא נבילות הבאה לה בפנים בהכשר "הואיל ומתיר את האיסור, שבחייה לא היתה